

שיחת השבוע

ספרים חדשים

בדרכי החסידים

מאת הרב יואל כהן
בהוצאת יחד

רעיונות, סיפורים, פנינים ותיאור אורחותיהם של חסידים, מתוך התוועדויותיו של ה'חזור' הרב יואל כהן. 374 עמ'. טל' 054-4524969.

שערי יורה דעה

מאת הרב אליעזר ברוד
בהוצאת המחבר

כרך שלישי לומדי יורה דעה ולמתעדים לקבל הסמכה לרבנות. הכרך עוסק בהלכות תערובות. 446 עמ'. הכרכים על מליחה ובשר בחלב, זמינים. טל' 03-9600770.

אהלי ליובאוויטש

מאת הרב אליהו יונחן גוראריה
בהוצאת 'אהלי שם' ליובאוויטש

מאסף לדברי ימי חב"ד, נשיאה וחסידיה. מגילת חייו של הרב מלאדי, ילקוט סיפורים ומעשיות ועוד. 308 עמ'. טל' 03-9606018.

רות. סיפור שאין לו סוף

מאת נסיה בדרסון
בהוצאת הסופרת

סיפורה של מגילת רות מוגש בספר כעלילה היסטורית, הגורמת לקורא להתבונן ולהתרגש. טל' 053-8314522.

זמני השבוע

ישראל	ת"א	חיפה	באר שבע	אילת	ניו יורק	נייטיב השבוע צאת השבת
6:53	7:16	7:06	7:14	7:10	7:54	
8:13	8:16	8:17	8:14	8:09	9:01	

ערכת התוכן של חב"ד

מינוי עד הבית
073-3943399
chabad4u.org.il
או הפשו בגוגל 'מזיץ נשמה'

פרקי אבות: פרק א

שיחת השבוע הוא גיליון לכל יהודי, המופץ בכל רחבי הארץ והעולם. נוסד בשנת תשמ"ז (1986) בידי הרב יוסף יצחק אהרונוב

עורך: מנחם ברוד

יוצא לאור על ידי: המרכז לעזרי שלוחות

ת"ד 1122 כפר חב"ד 6084000

דוא"ל: chabad@chabad.org.il

אתר: www.chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

הקרב על התודעה

הקרב בינינו לבין אויבינו תודעתי בעיקרו, וינצח בו מי שיכריע את התודעה. אין לנו הלוקסוס להפסיד ולתקן בפעם אחרת

המהלומה הצבאית בתרגום לשפה תודעתית (צילום: מאיר דהן)

השיח הליברלי שהשתלט על חלקים גדולים בעולם, ושיקנה אחיזה גדולה באקדמיה, בתקשורת ובמערכת המשפט, מעמיד במרכז את הפרט וזכויותיו ודוחק הצידה את המרכיב הלאומי ואת הזהות הקולקטיבית. הנזק שהתפיסה הזאת גורמת לנו כפול - הוא מכרסם בתחושת ההקרבה של היחיד למען העם, וגם מתעלם מהמוטיב הציה הלאומית המניעה את אויבינו.

ההתייחסות של מערכות החוק למחבלים, למשל, דומה במהותה ליחס כלפי עבריינים. ולא היא:

העברייני הפלילי פועל כאדם פרטי, ואילו המחבל רואה עצמו חייל של בני עמו. אין הוא בא לשרת מטרה אישית אלא מנסה להשיג יעד לאומי. עובדה היא שהרשות הפלסטינית - שחתמה איתנו על הסכם שלום! - משלמת למחבלים ולמשפחותיהם משכורות חודשיות ורואה בהם גיבורים.

חולשה בג'ונגל

לכן במאבק שלנו עם אויבינו לכידתם של המחבל והפורע היחיד, העמדתם לדין והענשתם כראוי, אינן יכולות להיות מנותקות מהתמונה הרחבה. אפשר ללכוד אלף מחבלים ופורעים, ועדיין יקומו תחתיהם עשרת אלפים. הקרב הזה תודעתי בעיקרו, וינצח בו מי שיכריע את התודעה.

לדכא ביד ברזל

בקרב התודעתי הזה אין לנו הלוקסוס להפסיד ולתקן בעתיד. התגובה חייבת להיות מיידית, עוצמתית, בלי שום מצמוץ והיסוס. אויבינו חייבים לחוש כי דם יהודי לא יהיה הפקר, וכי כל ניסיון לפגוע ביהודים ידוכא ביד ברזל.

לשם כך יש צורך חיוני בממשלה חזקה, שאין על ידיה אוזקים שמפתחותיהם נתונים בידי עושי דברם של אויבינו. כל רפיסות וחולשה בתחום הזה עלולות לעלות לנו בדם יהודים, כפי שכבר חוונו בעבר, כאשר ויתרנו ונכנענו לפני אויבינו והם חוו זאת כניצחון תודעתי שלהם עלינו. בקרב הזה אנחנו חייבים לנצח, עכשיו ובעתיד.

גם בזירה החיצונית, מול אויבי ישראל מצפון, מדרום וממזרח, הקרב הוא בעיקרו תודעתי. במרכזו עומדת השאלה אם המדינה היהודית איתנה, חזקה ובעלת עוצמה ונחישות. אם היא נכונה ומסוגלת להכות שוק על ירך את אויביה ולגבות מהם מחיר יקר, ואם היא עומדת על כבודה, כמדינה ריבונית.

המילים האלה - תודעה, כבוד - הן מרכיבים חיוניים ובסיסיים ביכולת ההישרדות שלנו בג'ונגל שסביבנו. וככה זה באמת בג'ונגל - אפילו אריה, אם ניכרים בו סימני חולשה, יותקף מהר מאוד בידי להקת צבועים, ואילו בעל-חיים

איך מסייעים את המשכן

נס או טבע

התשובה נמצאת בתיאור הקמתו הניסית של המשכן. יש שם שני פרטים: א) המשכן הוקם בדרך נס בלבד. ב) ובכל זאת נחשב הדבר שמשא העמיד את המשכן, כלשון רש"י: "משה העמידו". הנס הזה היה לא רק בהקמה הראשונה, אלא בכל פירוק והקמה במהלך הנדודים במשכן. נדמה היה שהלוויים מפרקים ומרכיבים, אך למעשה הכול קרה בדרך נס.

משה סבר שגם הובלת המשכן תיעשה באותה דרך: הלוויים יישאו את חלקי המשכן הכבדים בידיהם, אך בעצם הדבר יהיה בדרך ניסית. לכן בתחילה דחה את תרומת הנשיאים, כי לא רצה לוותר על נשיאת המשכן בידי הקב"ה ולהחליפה בעגלות רתומות לבקר. ואולם בסופו של דבר קיבל את התרומה, על-פי ציווי ה', כי רצונו של הקב"ה היה שהסעת המשכן תיעשה בדרך הטבע, ולשם כך נחוצות העגלות.

(תורת מנחם תשמ"ה, כרך ד, עמ' 2263)

אמרת השבוע

מעלת הברכה

לאחר עליית רבי יצחק זאב מבריסק לארץ היה מספר המתפללים אצלו קטן, וגם לא היה ביניהם כוהן. לקראת ראש השנה מצא הרב מבריסק כוהן שהסכים לבוא להתפלל במניין שלו במוסף ולברך את הציבור.

ואולם כשהגיעו למוסף התברר שהכוהן טרם בא. היו שהציעו להתחיל בתפילה ולא לחכות, משום 'טרחא דציבורא', אך הרב לא הגיב, והמתפללים הבינו כי צריך להמתין. כעבור זמן בא הכוהן והתחילו בתפילה.

לאחר התפילה אמר הרב מבריסק לקהל: "יש לכם הרבה מה ללמוד מהחסידיים. הם מוכנים לכתת את רגליהם למרחקים כדי לקבל ברכה מהצדיק, וכאן יש לכם ברכה שעליה אומר הקב"ה 'ואני אברכם', ואין לכם סבלנות להמתין מעט?"...

פתגם חסידי

"יש שלושה זמנים מיוחדים שהם עת רצון למילוי בקשותיו של כל אדם מישראל – בעת פתיחת ארון הקודש, בעת הגבתה ספר התורה ובשעת ברכת כוהנים" (רבי שמשון מאוסטרופולי)

אם כן, בשעה שמשא רבנו בנה את המשכן, ודאג עד לפרט האחרון שבו, כפי שמתואר בהרחבה בחומש שמות, כיצד לא עלה בדעתו שדרושות עגלות שעליהן יסיעו את המשכן ממקום למקום?! הנשיאים הבינו מדעתם את הצורך בעגלות משא ותרמו אותן, ומשה סירב לקבלן מידם!

פלא ההקמה

אין לומר שמשא רבנו לא היה מודע לכובדו של המשכן. הלוא בפרשת פקודי מסופר כי התקשה לזקוף את המשכן: "שלא היה יכול להקימו שום אדם מחמת כובד הקרשים... עד שאמר לפני הקב"ה: איך אפשר הקמתו על-ידי אדם!".

סביר להניח שמשא לא חשב שבני ישראל יובילו את חלקי המשכן עם מיטלטליהם האישיים בעגלות הפרטיות, שהרי המשכן קדוש ואילו עגלותיהם חולין. אם מהנשיאים סירב לקבל עגלות בלי ציווי מפורש מה', כל שכן שלא היה מאשר את השימוש בעגלות החולין לנשיאת המשכן.

ברכת כוהנים | מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

מן המעיין

ברכת השלום

"כה תברכו את בני ישראל אמור להם" (במדבר ו, כג). ממידותיו של אהרון להיות אוהב שלום ורודף שלום. ו"כה תברכו" – ברכת כוהנים היא שישראל יתברכו במידותיו של אהרון, שאף הם יהיו רודפי שלום ואוהבים זה לזה.

(החזנה מלובלין)

מברכים מעצמם

בשום מקום בתורה לא נאמר בלשון ציווי "תברכו" – שהכוהנים יברכו את בני ישראל. כי זה טבעם של הכוהנים, שמידתם מידת החסד, שהם מתעוררים מעצמם לברך את ישראל. לכן לא היה צורך לצוותם על זה, אלא הציווי הוא איך לברך, ולכן נאמר "כה תברכו".

(ה'אמרי אמת' מגור)

לצרף את המעשה

"כה תברכו" – בנשיאת כפיים. נאמר כאן 'כה תברכו' ונאמר להלן 'וישא אהרון את ידיו ויברכם' (סוטה לה). ברכת כוהנים צריך שתהיה בה 'נשיאת כפיים', לצרף את הידיים לברכת הפה, להגשימה בפעולות ובמעשים טובים. וכך נהג אהרון: הוא לא ישב בחיבוק ידיים ולא הסתפק בברכות, אלא היה אוהב שלום ורודף שלום, בין אדם לחברו ובין איש לאשתו. רק ברכות כאלה, עם נשיאת כפיים, יש להן ערך.

(רבי יוסף חיים קארו)

כמו שבת

על 'יברכך וישמרך' רש"י מפרש: "כמו זכור ושמור". יש דמיון מסוים בין 'זכור ושמור' לבין 'יברכך... וישמרך': 'יברכך' פירושו 'שיתברכו נכסיך', ו'ישמרך' פירושו שלא יבוא עליך שודדים ליטול את ממונך. הרי שהברכה עצמה אינה שלמה בלי השמירה. והוא הדין ל'זכור ושמור': זכירת יום השבת אינה שלמה כל עוד חסרה השמירה – שמירת השבת.

(הרבי מליובאוויטש)

כל יהודי ראוי

"כה תברכו" – כפי שהם. ברכו את בני ישראל במצב שבו הם שרויים. אל תבקשו לברך את המצוינים והחשובים, ולא את הגדולים והצדיקים, אלא כל יהודי ראוי לברכה.

(האדמו"ר ממודז'ץ)

בהארת פנים

"יאר ה' פניו אליך" (במדבר ו, כה). השפעת החיות האלוקית תהיה מבחינת הארת פנים שלמעלה. וכמשל אדם הנותן דבר מה לאוהבו האמיתי, שעושה זאת בעין יפה, ברצון טוב ובפנים צהובות ומאירות. השפעה פנימית זו היא 'אליך', לנשמות ישראל דווקא, ואילו מהמשכה שהיא בבחינת 'אחוריים' ו'עורף' יכולות גם הקליפות לקבל חיות ויניקה.

(לקוטי תורה)

משאלה את

ההחלטה לעזוב את ארץ ישראל לכמה שנים הייתה קשה מאוד, אבל לא נותרה לו ברירה. הרב זלמן גרוסמן (אביו של הרב ישראל גרוסמן) חי אז בירושלים, וכמו רוב תושבי היישוב הישן סבל עוני וחופת רעב.

מראה ילדיו השוכבים לישון רעבים לא נתן לו מנוח. בהתייעצות עם רעייתו החליט ללוות כסף לנטיעה לארצות-הברית. שם יוכל למצוא מקור פרנסה, שיאפשר לו לשלוח כסף לבני ביתו, ובתוך כך לחסוך סכום נכבד לפרנסתו בשובו לארץ.

הרב גרוסמן נפרד מבני משפחתו, ירד ליפו ועלה לספינה, בדרכו למסעו הארוך.

מנהגו היה שלא לעצום עין מרגע כניסת השבת ועד צאתה. רגיל היה לומר: שבת קודש מכונה בפי חכמינו 'שבת המלכה'; אם יש לנו הזדמנות נפלאה לשהות במחיצת המלכה – איך אפשר לוותר אפילו על רגע אחד!

עוד היה אומר, כי מלך אחד נהג למעט מאוד בשינה, משום שבעת שנתו אין הוא מרגיש את היותו מלך, וחבל לו על כל רגע שבו הוא יכול לחוש את מעלת המלכות... "משום כך", הטעים, "חבל לי להפסיד אפילו רגע אחד של שבת קודש".

גם במהלך נסיעתו בספינה לא ויתר על ניצול יום השבת במלואו. עם כניסת השבת התפלל את תפילת קבלת השבת בדבקות ובהתלהבות יתרה. כשסיים את התפילה עשה קידוש, סעד את סעודת השבת, ושר את הזמירות בהשתפכות הנפש.

בסיום הסעודה ישב ולמד תורה עד אור הבוקר, ואז התפלל בדבקות, וסעד את הסעודה השנייה, גם כן עם זמירות בהתלהבות ובשמחה. כך בילה את השבת כולה.

אחד מנוסעי הספינה שם לב ליהודי המיוחד, המכבד כך את יום השבת ומנצל כל רגע. הוא עקב אחריו בפרקי זמן לאורך כל השבת, והתפעל לראות כי הוא מקדש את השבת במלוא מובן המילה.

עם צאת השבת ניגש לרב גרוסמן ואמר לו בהתרגשות: "עקבתי אחרך במשך כל השבת. אני חייב לומר לך שמעודי לא ראיתי יהודי שקדושת השבת ספוגה בו, כמוך".

האיש הציג את עצמו: "אני הברון רוטשילד. רצוני למלא משאלה שלך.

אני מקציב לך חמשי-עשרה דקות למחשבה. בסימון אנא חזור אליי ואמור לי מה אוכל לעשות למענך".

הרב גרוסמן נדהם על המתנה הגדולה שזימנו לו מן השמיים. בידו לבקש מהברון את כל הדרוש לפרנסת בני ביתו, ולמנוע מעצמו וממשפחתו את הגלות הארוכה לארץ ניכר.

בכליזאת נכנס לתאו, לחשוב על ההצעה ביישוב הדעת. בעודו מהרהר נזכר בביקור שערך אצלו אחיו, הרב שלמה גרוסמן. האח היה ממקימי היישוב משמר הירדן שבצפון (הוקם בשנת תר"נ, 1890).

"מגיפת המלריה עושה בנו שמות", סיפר לו האח. "תושבי היישובים

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

שטות חיובית

כיצד קורה שאדם חוטא ועובר על רצון ה' הגמרא (סוטה ג,א) נותנת לכך תשובה חדה: "אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות". אילו היה השכל הישר שולט באדם, היה מבין שהחטא אינו דבר טוב והיה נמנע מלעשותו. הוא חוטא מפני שברגע זה נכנסה בו רוח שטות, המעוותת את עיניו ומבשלת את מחשבתו.

אם כן, 'רוח שטות' היא דבר שלילי. ואולם ספרי החסידות מדברים על מעלתה של 'השטות' דווקא. ההתנהגות האידיאלית והראויה לחיקוי אינה זו השקולה וההגיונית, אלא דווקא זו שאינה צמודה כל-כך לשכל ולדעת, והיא המכונה 'שטות דקדושה'.

"הועילה לו שטותו"

הגמרא (כתובות יז,א) מספרת על רב שמואל בר רב יצחק, שהיה נוטל שלושה ענפי הדסים ורוקד עימם לפני הכלה. אפשר לשער שמראהו של האמורא המפורסם והזקן, הרוקד כנער לפני הכלה ובידו שלושה ענפי הדסים, נראה מוזר ותמוה. ואמנם רב זירא, מגדולי האמוראים, התבטא כי רב שמואל "מבייש אותנו" (ומפרש רש"י: "שמדלזל בכבוד תלמידי-חכמים ונוהג קלות ראש בעצמו"). אך כשנפטר רב שמואל הפריד עמוד של אש בינו ובין שאר העם, דבר שהעיד על היותו יחיד בדורו. הודה רב זירא ואמר: "הועילה לו שטותו לסבא" (וכפירוש רש"י: "שהיה מתנהג כשוטה").

זו דוגמה להתנהגות בלתי-הגיונית, שהיא למעלה מהשכל ומההיגיון. אמנם היא מכונה 'שטות', מכיוון שאין היא עולה בקנה אחד עם השכל והדעת, אבל זו 'שטות דקדושה', או 'שטות' שהיא למעלה מן הדעת (להבדיל מן השטות הרגילה, שהיא למטה מן הדעת).

תורת החסידות מדברת על מעלתה של 'השטות דקדושה'. אין הדבר נובע מאי-הכרה במעלותיו של השכל. להפך, דווקא הבנת מעלותיו של השכל חושפת גם את מגבלותיו ואת הדברים שאין בכוחו להשיג. 'השטות דקדושה' היא ביטוי לאותם דברים שמעל לשכל.

למעלה מן הדעת

כאשר התנהגותו ומעשיו של אדם הם על-פי השכל בלבד, עדיין הוא כפוף למגבלותיו של העולם. אין בכוחו להיות כלי ראוי להשראת הקדושה האלוקית העליונה, שלמעלה מן השכל האנושי וממושגי ההיגיון בכלל. את הקב"ה אי-אפשר לתפוס באמצעות השכל, והדרך לקבל את השראת אורו היא על-ידי התעלות מעל לשכל ומעל לדעת. זו 'השטות דקדושה'.

קשה להגדיר מתי ואיך צריך להתנהג בדרך של 'שטות דקדושה'. אי-אפשר להסביר בהיגיון מתי ואיך צריך להתנהג בלי היגיון. אדם שהתקשרותו לקב"ה ולענייני התורה והמצוות חזקה כל-כך עד שהיא למעלה מהשכל, כבר יודע מתי עליו להתעלות ולדלג מעל המוסכמות ומעל כללי ההיגיון.

אפשר ללמוד על 'השטות דקדושה' מן השטות הרגילה דווקא. המוני בני-אדם חיים על-פי כללים שאין מאחוריהם היגיון. אלה מוסכמות חברתיות, נימוסים שונים וכו', ורבים משועבדים אליהם בתחושה שאי-אפשר אחרת. לפחות באותה מידה צריך אדם שתהיה לו היכולת להתעלות ל'שטות דקדושה': לעשות דברים 'לא מקובלים', שאינם עולים בקנה אחד עם העולם המסודר והמיושב – כאשר יש בהם צורך לעבודת ה'. לא מקובל? לא הגיוני? אז מה! אם מותר לנהוג בשטות המ'קובלת', מותר ואף חובה לנהוג ב'שטות דקדושה', שהיא המתקנת ומהפכת לטוב את השטות הרגילה של העולם (ראו 'באתי לגני' תש"י ועוד).

'השטות דקדושה' נחוצה במיוחד לצורך זירוז הגאולה, שאף היא התגלות שלמעלה מן הדעת, כמאמר חז"ל שמישהו בא 'בהיסח הדעת'.

בצפון סובלים קשה מהמחלה, ויש מחסור חמור בציד רפואי ובזריקות שבכוון לרפא את החולים. בבואך לארצות-הברית אנא עשה כל שביכולתך לעזור לנו".

המחלה הזיהומית, שהייתה נפוצה באזורים הטרופיים, כונתה גם 'קדחת הביצות'. באותם ימים הייתה מגורמי המוות העיקריים בעולם. תושבי משמר הירדן, יסוד המעלה, ראש פינה ועוד יישובים סבלו ממנה מאוד.

בקשתו של אחיו עמדה עכשיו לנגד עיניו. המחשבות התרוצצו במוחו. אכן, בידו לבקש בעבור עצמו, אבל מנגד יש יהודים שחיייהם בסכנה...

בתום רבע השעה שהקציב לו הברון נכנס אליו למסור לו את החלטתו. הוא סיפר לברון על מצוקת יישובי הצפון וביקש: "אנא שלח לשם צוות רפואי עם ציוד מתאים שיטפל בחולים. זאת תהיה הטובה הגדולה ביותר שתוכל לעשות בעבורי".

הברון רוטשילד התרגש מהבקשה והבטיח לעשות הכול להביא רפואה ומזור לכל האזור הנגוע במחלה.

ארבעה חודשים עברו. הרב גרוסמן, שכבר היה בארצות-הברית, קבל מכתב מאחיו. "אחי היקר", כתב האח, "דלו המילים מלתאר לך את אשר התרחש כאן. בשבועות האחרונים נענינו מן השמיים, וישועתנו באה ממקור בלתי-יצפוי!".

הוא כתב לאחיו כי בוקר אחד הופיעו ביישוב רופאים ואחיות, עם מכונות עמוסות ציוד רפואי. הם פתחו באזור שלושה בתי מרקחת, סיפקו תרופות לחולים ונתנו זריקות לפי הצורך.

העזרה הרפואית בלמה את המגיפה והחולים נרפאו. "יש שמועה", סיים האח, "כי הברון רוטשילד עומד מאחורי מבצע הצלה זה".

את מכתבו הנרגש חתם במילים האלה: "אחי היקר! אינך צריך לדאוג לנו. הקב"ה כבר שמע לשוועתנו. הנך יכול להתפנות לצורכי ביתך. איחוליי, כי הקב"ה יעזור לך כשם שעזר לנו".

הרב גרוסמן קרא את המכתב פעמים אחדות ודמעות זלגו מעיניו, על המצווה הגדולה שזכה לקיים – להציל נפשות מישראל, בלי שהללו יודעים על חלקו בהצלתם.

לימים, כשסיפר על כך לבני משפחתו הוסיף, כי בכה מתוך רגשי תודה לה' על שהתגבר על נטייתו הטבעית לנצל את שעת החסד לטובת עצמו ובני משפחתו. "ה' נתן לי את הכוח לוותר על משאלתי הפרטית למען כלל ישראל והצלת נפשות".

(על-פי ילקוט לקח טוב)

התגלית שגילה המומחה למנהיגות

בקמפוסים בארה"ב. "תמיד השתדלתי לשלב את הידע הכללי מעולם הניהול והמנהיגות עם מקורות היהדות, מתוך כוונה לקרב את המנהלים והמפקדים למקורות ישראל", הוא אומר. "המנהיגות בתורה, דמויות אבות האומה לאור מדרשי חז"ל, הם מקור ללימוד ולהשראה בפיתוח מנהיגות ומיומנויות ניהול".

האמין בשלוחים

ככל שהעמיק הקשר עם שלוחי חב"ד, התוודע יותר לתורתו של הרבי מליובאוויטש ולפועלו. "לא יכולתי שלא להשתאות מן העובדה שהתנועה הכבירה הזאת מוסיפה להתקיים ולשגשג, והיא פועלת מכוחו של הרבי, על בסיס הדרכותיו, חזונו והגותו", הוא מתפעל. "וכל זה אף-על-פי שאין תקציב מסודר ומנגנון משומן שמאפיין ארגון ענק. הרבי הקים תנועת שליחות מלוכדת, תאגיד עוצמתי של נתינה ושל הארת אור".

המסקנה שהתגבשה במוחו היא ש"הרבי האמין בשלוחים שלו, העניק להם סמכות וכוח, ועודד אותם להיות בעלי עוצמה, מעניקי סמכויות. ובשתי מילים: להיות מנהיגים".

להעצים כל יהודי

אחת משיחותיו של הרבי, שאליה הופנה על ידי מייסד ומנהל JLI, הרב אפרים מינץ, הייתה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

כוהן שלא ביקשו ממנו לעלות לדוכן (או ליטול ידיים לקראת הברכה) אינו חייב לעלות, אלא זו זכות ולא חובה. אבל אם מישהו מן הקהל קרא לו לעלות, עליו לעלות, כדי שלא יהיה בכך ביטול מצוות עשה.

לכן כוהן שאינו רוצה לעלות ייצא מבית הכנסת בטרם יקרא החזן 'כוהנים', ועליו להישאר בחוץ עד סיום ברכת הכוהנים.

אם מנהג עדתו שלא לעלות ביום חול, אי-אפשר לחייבו לעלות, למרות ההוראה הכללית לנהוג כמנהג המקום, ואולם עליו לצאת מבית הכנסת, כאמור.

הגבאי רשאי להעדיף בעלייה לתורה את הכוהן שנשא את כפיו, אבל בדרך כלל אין למנוע עלייה ממי שאינו עולה לברכת כוהנים.

מקורות: שו"ע ורמ"א סימן קכח סמ"ד. פסקי תשובות ס"ק ז,ג, צא. שו"ע אדה"ז שם סעיפים: א,ג,ה,ו וסי' קכט. שו"ת מנחת יצחק ח"ח ס"א"ב. תורת מנחם כהן כט עמ' 40. לקוטי שיחות כרך ח"י עמ' 448.

כשמדברים עם הד"ר שמחה-אסף לייבוויץ אי-אפשר להחמיץ את ההתלהבות שבקולו, כאדם שמצא אוצר מפתיע. מי שהכשיר אלפים למנהיגות ולניהול בארגוני ענק, ובין השאר שימש ממונה תחום פיתוח מנהיגות במכללה הבין-זרועית לפיקוד ולמטה (פז"ם) של צה"ל, מרגיש שמצא את ייעודו האמיתי.

שנים רבות הקדיש הד"ר לייבוויץ את כישורונותיו למשימה שראה בה את אתגר חייו - פיתוח מנהיגות וניהול בעולם העסקי, כשאיפה לאפשר לאנשים לפתח את כישורי המנהיגות הטמונים בהם. הוא הקים מרכז למנהיגות בנאות קדומים, המתמחה בהעברת סדנאות מנהלים, מסר אי-ספור הרצאות בימי עיון והכשרה, ערך סדנאות להעצמת עובדים בשירות הציבורי ובמערכת החינוך. ואז, בנקודת שיא בקריירה שלו, חל המפנה.

סוד המנהיגות בתורה

זה היה כאשר שימש ראש המשלחת של ההסתדרות הציונית העולמית בצפון אמריקה. יום אחד נכנס למשרדו הרב דובי רבינוביץ, ממכון לימודי היהדות של חב"ד, JLI. "חשבתי שהוא בא לבקש סיוע תקציבי", מספר הד"ר לייבוויץ, "אבל הוא ביקש דבר אחד - שאנחה קורס במנהיגות לאור מקורות ישראל".

הוא נענה והתחיל לעבוד עם בתי חב"ד

פינת ההלכה

ברכת כוהנים

שאלה: האם כוהן חייב לעלות לדוכן ולברך 'ברכת כוהנים'?

תשובה: מצוות עשה מן התורה שיברכו הכוהנים את ישראל בכל יום, בנשיאת כפיים. כוהן שכבר נשא את כפיו וברך, יצא ידי חובתו מן התורה. וחז"ל תיקנו (כמצוות הציבור) שהכוהנים יברכו גם במוסף (שבת, חג, ראש חודש וחול המועד), במנחה של תענית ציבור רגילה, ובנעילה של יום הכיפורים.

בארץ ישראל וסביבותיה נהגו הספרדים לעלות לדוכן בכל יום. לעומתם, מנהג קהילות האשכנזים בחו"ל לשאת כפיים במוסף של יום טוב בלבד, שאחריו יוצאים מבית הכנסת לשמחת החג. העלייה החסידית לארץ ישראל הנהיגה בצפון הארץ לעלות לדוכן גם במוסף של שבת, אך בירושלים ובמקומות רבים בארץ הנהיגו גם האשכנזים לעלות בכל יום.

איך להיות מנהיגים. הד"ר לייבוויץ

מקור השראה לספר חדש שכתב, 'המסע לשליחות אפקטיבית' שמו. "בשיחה הרבי מבטא את חזונו ותפיסתו לגבי ייעודם ותפקידם של השלוחים ומבחר את רעיון השליחות. המסר המרכזי הוא שעיקר תפקידם לפתח, להכשיר ולהעצים כל יהודי, כדי שיוכל למלא את השליחות המוטלת עליו".

בעקבות זאת פיתח קורס למנהיגות ולניהול, שאותו העביר למאות שלוחים ברחבי העולם. כיום הוא חש שליח: "התגבשה אצלי תחושת שליחות לעשות כל מה שאני יכול וכל מה שאני יודע, לסייע לשלוחים להפוך למנהיגים ולמנהלים מקצועיים ככל האפשר".

מושג ברגע

לשים סייג

בהלכה יש איסורים שאינם קיימים במקורם בתורה, אלא שחכמינו תיקנו אותם כסייג וכהרחקה, כמו שולי ביטחון שנועדו למנוע מהאדם להתקרב לאזור המסוכן.

את הגישה הזאת מוצאים גם בתורה עצמה, כמו בדיני נזיר. לנזיר אסור לשתות יין, ולכאורה דיי היה בעצם האיסור על שתיית היין. ואולם התורה מזהירה את הנזיר להתרחק מכל מה שקשור עם יין, ואפילו לא לאכול ענבים וצימוקים.

על כך חז"ל מביאים את הפתגם העממי: אומרים לנזיר, לך סביב-סביב ואל תתקרב לכרם.

למחלקת המודעות (בלבד) של שיחת השבוע:
טל' 053-3166532, דוא"ל: m3166532@gmail.com

מיני בר כשר לשבת

SpiritBar Touch Shabbat

מנגנון בטיחות למים הרותחים

מזיגה אוטומטית לספל, בקבוק וסיר

מתאים לשימוש במים חמים וקרים בשבת

לחצן הרתחה מובנה

שטחון לייבוש כוסות

מסר מגע

מבצע ב-

מיחסני חשמל

הרשת הזולה והמשתלמת בישראל

